Протокол № 2

засідання науково-методичної ради Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

22.09.2026 р.

Голова засідання **Д. Ч. Чик**

Секретар **І. О. Волянюк**

Присутні: 14 членів науково-методичної ради.

Відсутні: Сичов О. А., Ящук Л. В.

Порядок денний:

1. Визнання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Академії.

2. Новації у Положеннях: про систему забезпечення академічної доброчесності та етику академічних взаємовідносин; про запобігання академічному плагіату та впровадження практики належного цитування.

І. СЛУХАЛИ:

Інформацію голови науково-методичної ради проф. Чика Д. Ч. про визнання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка:

- Кучера В. В., завідувача кафедри іноземних мов та методик їх навчання (термін підвищення кваліфікації: 11.05.2026 р. – 22.06.2026 р. (180 годин / 6 кредитів ECTS); свідоцтво про підвищення кваліфікації

ПК №24366800/002729-26 від 22.06.2026 р., Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»);

- Мельник Ю. С., старшого викладача кафедри педагогіки, психології та соціальної роботи (термін підвищення кваліфікації: 01.06.2025 р. – 20.08.2026 р. (180 годин / 6 кредитів ECTS); certificate of completion PL № 676-08-20, 20.08.2026, Instytut Spraw Administracji Publicznej, Republic of Poland).

Підтверджувальні документи додаються.

УХВАЛИЛИ:

1. Інформацію голови науково-методичної ради проф. Чика Д. Ч. взяти до відома.

2. Визнати результати підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка:

- Кучера В. В., завідувача кафедри іноземних мов та методик їх навчання (термін підвищення кваліфікації: 11.05.2026 р. – 22.06.2026 р. (180 годин / 6 кредитів ECTS); свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК №24366800/002729-26 від 22.06.2026 р., Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»);

- Мельник Ю. С., старшого викладача кафедри педагогіки, психології та соціальної роботи (термін підвищення кваліфікації: 01.06.2025 р. – 20.08.2026 р. (180 годин / 6 кредитів ECTS); certificate of completion PL № 676-08-20, 20.08.2026, Instytut Spraw Administracji Publicznej, Republic of Poland).

ІІ. СЛУХАЛИ:

Інформацію голови науково-методичної ради проф. Чика Д. Ч. про основні новації у Положеннях про:

- систему забезпечення академічної доброчесності та етику академічних взаємовідносин;

- запобігання академічному плагіату та впровадження практики належного цитування.

Чик Д. Ч. проінформував, що у 2026 році в Академії затверджено нові редакції Положення про систему забезпечення академічної доброчесності та етику академічних взаємовідносин і Положення про запобігання академічному плагіату та впровадження практики належного цитування. Головна зміна полягає в переході від формальної «антиплагіатної перевірки» до цілісної процедури забезпечення академічної доброчесності. По-перше, відсоток унікальності більше не може автоматично визначати наявність або відсутність академічного плагіату. Звіт спеціалізованої програми має лише допоміжний характер. Потрібен експертний аналіз самої роботи: характеру збігів, контексту, правильності цитування, посилань на джерела та правомірності запозичень.

По-друге, чітко розмежовуються ознаки можливого порушення і встановлений факт порушення академічної доброчесності. Керівник, кафедра або відповідальна за перевірку особа можуть виявити й зафіксувати ознаки порушення, але остаточне рішення приймає лише уповноважений орган або уповноважена особа. Основним колегіальним органом є Комісія з академічної доброчесності.

По-третє, змінюється процедура перевірки курсових і кваліфікаційних робіт. Вона передбачає програмну перевірку, експертний аналіз, протокол експертного аналізу та висновок кафедри. Якщо технічні недоліки цитування виявлено ще до офіційного подання роботи, її можна повернути на доопрацювання. Якщо ж ознаки можливого порушення виявлено в остаточно поданій роботі, матеріали передаються до Комісії або уповноваженої особи, а захист за потреби може бути призупинено.

Наступна зміна, на якій наголосив доповідач, – врегулювання використання штучного інтелекту. Здобувач має розкривати використання

об'єктів, згенерованих ШІ, відповідно до правил Академії і не може подавати нерозкриті результати роботи ШІ як власний результат. Так само при використанні власних раніше оприлюднених результатів необхідно зазначати джерело їх попереднього оприлюднення.

Окрім цього, зауважив Чик Д. Ч., посилюється відкритість кваліфікаційних робіт. Тексти кваліфікаційних робіт повинні бути оприлюднені до захисту у машинозчитувальному форматі з вільним доступом, з урахуванням установлених законодавством обмежень. Нове Положення передбачає Декларацію про академічну доброчесність, у якій закріплюються обов'язки самостійного виконання робіт, належного цитування, недопущення фабрикації, фальсифікації, відчуження авторства та недоброчесного використання ШІ.

Отже, головна ідея нових положень, підсумував голова науково-методичної ради, – не механічний контроль відсотка збігів, а процедура, яка поєднує програмну перевірку, професійну експертну оцінку, чіткі повноваження відповідальних осіб, процесуальні гарантії для учасників та прозорі правила реагування. Тож у внутрішні документи Академії необхідно внести такі зміни:

1. Оновити нормативну основу обох положень про кваліфікаційні роботи: зазначити чинні назви нових локальних актів Академії з академічної доброчесності та запобігання академічному плагіату, вилучивши посилання на попередні редакції відповідних положень.

2. Вилучити з положень будь-які фіксовані пороги «унікальності» тексту, зокрема вимогу про не менше 50 % унікальності, а також формулювання, за якими такий відсоток автоматично визначає позитивний або негативний результат перевірки. Передбачити, що звіт спеціалізованого програмного забезпечення має допоміжний інформаційно-аналітичний характер, а показники текстової подібності не є самостійною підставою для встановлення факту академічного плагіату.

3. Уніфікувати термінологію: замість формулювань «перевірка на плагіат» та «акт перевірки на унікальність» використовувати формулювання «перевірка на наявність ознак порушень академічної доброчесності», «звіт подібності», «протокол експертного аналізу» та «висновок кафедри за результатами перевірки» відповідно до нових локальних актів Академії.

4. Закріпити єдину процедуру перевірки кваліфікаційних робіт: технічна перевірка із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення, експертний аналіз звіту подібності та самої роботи, оформлення протоколу експертного аналізу і висновку кафедри. Форми супровідних документів узгодити з додатками до нового Положення про запобігання академічному плагіату.

5. Чітко розмежувати перевірку чернетки та остаточно поданої роботи. Якщо до офіційного подання виявлено технічні недоліки цитування, передбачити можливість повернення роботи на доопрацювання. Якщо ознаки можливого порушення академічної доброчесності виявлено в остаточно поданій кваліфікаційній роботі, передбачити передачу матеріалів до Комісії з академічної доброчесності або уповноваженої особи; до завершення розгляду захист за потреби може бути призупинено.

6. Переглянути положення щодо повноважень наукового керівника, кафедри та інших посадових осіб. Закріпити, що вони можуть виявляти та фіксувати ознаки можливого порушення, ініціювати процедуру розгляду та передавати матеріали за компетенцією, але не встановлюють остаточно факт порушення і не застосовують академічні санкції, якщо не наділені відповідними повноваженнями. У Положенні про магістерські роботи вилучити норму про відповідальність керівника «за випадки виявлення академічного плагіату».

7. Переписати підстави недопуску кваліфікаційної роботи до захисту у частині академічної доброчесності. Сам факт наявності програмних збігів або ознак можливого плагіату не повинен автоматично означати недопуск. Наслідки для здобувача мають визначатися після завершення встановленої

процедури та прийняття рішення уповноваженим органом або уповноваженою особою.

8. Доповнити положення вимогами щодо доброчесного використання технологій штучного інтелекту та власних раніше оприлюднених результатів: передбачити обов'язок здобувача розкривати використання об'єктів, згенерованих штучним інтелектом, відповідно до правил Академії, не подавати нерозкриті результати ШІ як власні, а при використанні власних раніше опублікованих результатів обов'язково зазначати джерело їх попереднього оприлюднення.

9. Передбачити у положеннях порядок оприлюднення прийнятих до захисту кваліфікаційних робіт до їх захисту відповідно до нового Положення про академічну доброчесність: у машинозчитувальному форматі, із забезпеченням вільного доступу та з дотриманням установлених законодавством обмежень. Порядок підписання кваліфікованим електронним підписом, строки та відповідальних осіб визначити узгоджено з внутрішніми процедурами Академії.

10. Узгодити перелік документів, що подаються на попередній та публічний захист, із новою процедурою академічної доброчесності, передбачивши наявність необхідних документів про перевірку роботи та, за потреби, посилання на Декларацію про академічну доброчесність здобувача.

11. Під час внесення змін провести наскрізну редакційну перевірку обох положень, щоб у всіх розділах однаково використовувалися поняття «ознаки можливого порушення академічної доброчесності», «встановлений факт порушення», «уповноважений орган», «уповноважена особа», «Комісія з академічної доброчесності», а положення про допуск до захисту, функції керівника, кафедри, експертів та екзаменаційної комісії не суперечили одне одному.

УХВАЛИЛИ:

1. Інформацію голови науково-методичної ради проф. Чика Д. Ч. взяти до відома.

2. Рекомендувати навчально-методичному відділу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка внести зміни до Положень про курсові та кваліфікаційні роботи здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти з подальшим затвердженням на засіданні Вченої ради.

Голова засідання **Денис ЧИК**

Секретар **Інна ВОЛЯНЮК**